

Două cărți într-una singură

Lumea în 2020.

O schiță a viitorului global prezentată de Consiliul Național de Informații al SUA

Editura Cartier, 2008

Editura Cartier din Chișinău pune la dispoziția cititorilor de limba română traducerea celui de-al treilea raport declasificat privind viitorul global produs de Consiliul Național de Informații al SUA (National Intelligence Council - NIC). NIC este un *think-tank* guvernamental american care le furnizează analize de substanță președintelui și politicienilor implicați în luarea deciziilor de politică externă. Rapoartele precedente au fost publicate în 1997 (*Tendențe globale - 2015*) și 2000 (*Tendențe globale - 2015*).

Principala megatendință evidențiată de raport este accelerarea globalizării, care va accentua interdependențele economice și politice, va crea oportunități, dar și contradicții, în principal legate de creșterea inegalităților sociale. Principalii săi beneficiari vor fi India și China, într-un context în care forțele globalizării se vor manifesta cel mai puternic în Asia. În ciuda creșterii cantitative accelerate, economiile celor doi giganți ai Asiei vor rămâne inferioare calitativ față de cea a Statelor Unite. Stocul lor de capital va fi mai puțin sofisticat, iar sistemele financiare - mai puțin eficiente decât cele din SUA. Statele Unite vor rămâne principala putere militară, dar implicarea în rezolvarea conflictelor regionale va fi tot mai costisitoare pentru America. Probabilitatea izbucnirii unui conflict militar global este scăzută, însă amenințările legate de proliferarea armelor de distrugere în masă și terorism vor da tot mai multă bătaie de cap guvernelor.

Raportul propune patru mari teme de analiză: contradicțiile globalizării, puteri în ascensiune, noi provocări pentru guvernare și creșterea insecurității, fiecare temă fiind asociată cu scenarii fictive. Spre exemplu, scenariul „Ciclul fricii”, asociat cu problema creșterii insecurității, este exemplificat printr-un dialog imaginar între doi traficanți de arme ai anului 2020. Deși textele scenariilor sună un pic artificial,

procedeul ajută la explicarea pe înțelesul tuturor a tendințelor pe care raportul le identifică.

Textul raportului este concis și bine structurat și poate servi ca bază de pornire pentru orice analiză privind viitorul lumii. Ceea ce surprinde însă în cartea propusă de Editura Cartier este decizia editorială de a completa raportul respectiv cu o postfață de mari dimensiuni (100 de pagini, raportul propriu-zis avînd 134 de pagini), scrisă de Dan Dungaciu. Prezentată ca o completare a raportului cu „elemente probabil utile”, cea mai mare parte a postfeței este, de fapt, o colecție eterogenă de texte care se îndepărtează de structura tematică a textului produs de NIC.

Deși nu ni se oferă un studiu predictiv dedicat României, găsim, în schimb, analize ale situației actuale din Republica Moldova și Kosovo. Textul despre Rusia este, de asemenea, o prezentare a atmosferei „de azi” din această țară, cu accent pe atitudinile tinerilor în era Puțin. Nu ni se explică în ce mod această generație va schimba Rusia anului 2020, în schimb, pe 12 pagini, autorul vorbește despre: „Dorința de emigrare a tinerilor în 2002-2003”, „Tinerii în 2005”, „2006: dispozițiile psihologice pentru imigrare se accentuează” și „Ce cred tinerii în 2007?”. Cea mai mare parte a studiului de caz american constă în prezentarea, pe 30 de pagini, a două cărți recente semnate de Samuel Huntington și Zbigniew Brzezinski. Uniunii Europene îi sînt dedicate mai puține pagini decît tinerilor din Rusia (5/11), Republicii Moldova (5/12) sau chiar situației din Kosovo (5/6), care pare a fi unul din subiectele dragi autorului. Altfel e greu de înțeles de ce postfața se încheie nu cu concluzii pe marginea raportului, ci cu meditații despre Kosovo. Rețineți pontul: cumpărînd Lumea în 2020, veți ieși în câștig achiziționînd, de fapt, două cărți, Raportul NIC și o colecție de texte care reflectă preocupările geopolitice ale lui Dan Dungaciu.